

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس دوم؛ تداوم ہدایت

کتاب دین و زندگی ۲: پایہ یازدہم

دورہ دوم متوسطہ

سوالات

۱. آیا خداوند یک راه و یک دین برای ما فرستاده است؟

۱

۲. یا راهها و ادیان متعددی در اختیار ما قرار داده است؟

۲

سورہ مبارکہ آل عمران

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَضُكُمْ
وَأَخَذْتُمْ عَلَيَّ دَلِيلًا لِيُصْرِيَ ۗ قَالُوا أَقْرَبْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾
فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾
أَفَعَيِّرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾
قُلْ ءَأَمَّنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي آلِ آخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾

دین و فطرت؛

علت فرستان دین برای هدایت بشر؟ علت فرستان پیامبران متعدد با وجود یکی بودن دین؟ علت خاتم بودن پیامبر(ص)؟

● دین به معنای راه و روش است. راه و روشی که خداوند برای انسانها برگزیده است. همان دینی الهی یعنی اسلام است.
● قرآن دین را از اول یکی می‌داند و پیامبران را مبلغ یک دین واحد معرفی می‌کند.

دین

۱

● فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است. یعنی ویژگی‌های که خداوند در اصل وجود انسان قرار داده است.
● ویژگی‌های چون: قدرت تفکر، اختیار، فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت‌طلبی و خیرخواهی و بی‌زاری از دروغ و حسادت. به دنبال زیبایی و کمالات نامحدود بدون و از فنا و نابودی گریزان بودن است.

فطرت

۲

● به سبب این ویژگی‌ها خداوند برای انسان یک برنامه کلی به نام اسلام (به معنای تسلیم بودن) قرار داده است و از انسان خواسته تا با اندیشه به: خدا، فرستادگان و راهنمایان دین، آخرت و عادلانه بودن هستی ایمان بیاورد.

ادامه

و در حیطة عمل، از انسان می‌خواهند با ایمانی که کسب کرده است، تلاش نماید تا :

- با انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن، خداوند را عبادت و بندگی کند.
- فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امانت‌داری را کسب نماید و از رذائل اخلاقی، مانند ظلم، نفاق، دروغ و ریا دوری کند.
- جامعه‌ای دینی بر اساس عدالت بنا نماید.

همه پیامبران الهی، مردم را به این امور فراخوانده‌اند. به همین دلیل، محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آنها یک دین آورده‌اند. با این وجود، تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با دوره‌ای دیگر تفاوت داشته است؛ مثلاً همه پیامبران، امت‌های خود را به نماز دعوت کرده‌اند، اما در شکل و تعداد آن تفاوت‌هایی بوده است؛ البته این قبیل تفاوت‌ها سبب تفاوت در اصل دین نشده است.

علل فرستادن پیامبران متعدد

۱

استمرار و پیوستگی در دعوت

۲

رشد تدریجی سطح فکر مردم

۳

تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

عوامل
ختم نبوت

۱. آملاگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

۲. حفظ قرآن کریم از تحریف

۳. وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص)

۴. پویایی و روزآمد بودن دین اسلام